

Letər gə bii gə chibne 1

Comité de langue soumraye 2018

English

Copyright © 2018, Comité de langue soumraye

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

You may not use this work for commercial purposes. You may adapt and add to this work, but you may distribute the resulting work only under the same or similar license to this one. You must keep the copyright and credits for authors, illustrators, etc.

Titre en français : Les sons et lettres de ma langue soumraye

En langue soumraye parlée dans le département du Tandjile-Est, sous-préfecture de Déréssia.

Illustrations : Art of Reading, SIL Chad

2ième édition : 2018

Nombre d'exemplaires : 35

Letər gə bii gə chibne 1

Letər gə bii ni gə chibne 1

English

Guide d'enseignement : Livret d'alphabet

Utiliser ce livret d'alphabet pour enseigner les aspects suivants :

- le nom et le son de chaque lettre de votre alphabet
- comment écrire et lire la minuscule et la majuscule de chaque lettre
- que le point final marque la fin d'une phrase
- que nous lisons de gauche à droite
- que chaque lettre a un son différent
- pratiquer l'écriture des lettres

Toujours commencer par une petite révision de la lettre de la veille, des mots-clé et de la phrase simple.

1. Activité des mots-images

1. Enseigner le nom et le son de chaque lettre. Écrire la lettre, par exemple A a, au tableau et demander aux apprenants de dire le nom et le son de chaque lettre.
2. Demander aux apprenants de regarder chaque image et de dire ce qu'ils voient.
3. Montrer le mot en bas de chaque image, lire les mots et demander aux apprenants de regarder et lire les mots avec vous.
4. Faire lire les mots par quelques apprenants.

5. Dire l'un des mots. Demander aux apprenants de chercher ce mot avec son image et de le lire.
6. Faire beaucoup de pratique de cette façon, jusqu'à ce que les apprenants arrivent à lire chaque mot.
7. Écrire les mots sur les petits cartons. Demander aux apprenants de faire correspondre le carton-mot avec le bon mot/ image sur l'abécédaire.

2. Activités avec la boîte à images

1. Demander aux apprenants de bien écouter pendant que vous dites chaque mot illustré dans la boîte à images. Prononcer chaque mot clairement et lentement.
2. Prononcer encore chaque mot. Demander aux apprenants de frapper les mains s'ils écoutent le son de la lettre du jour au début d'un mot.
3. Pour chaque image, demander aux apprenants si le mot commence par le son de la lettre du jour ou par un son différent.
4. Demander aux apprenants de montrer les images qui commencent avec le même son que la lettre du jour et de prononcer le mot. Vérifier que tous les apprenants arrivent à faire cette activité. Aider ceux qui ont des difficultés.

3. La phrase

1. Écrire la phrase au tableau. Lire la phrase aux apprenants deux fois. Montrer les mots en lisant.
2. Faire le plan de lecture du texte, étapes 2 à 5.
3. Chasse aux mots : Demander aux apprenants quels mots dans la phrase commencent avec le son de la lettre du jour. Montrer aux apprenants ces mots dans la phrase.
4. Majuscule : Expliquer/ rappeler aux apprenants que nous écrivons la grande lettre au début d'une phrase ou pour un nom important et que le reste des lettres sont petites. Montrer la majuscule.
5. Point final : Expliquer/ rappeler aux apprenants que le point final indique la fin d'une phrase. Montrer le point.
6. Chasse aux mots-clé : Demander aux apprenants de chercher le mot-clé (de l'activité des mots-images) qui figure dans la phrase, avec le carton-mot si possible
7. Lire le mot avec les apprenants.

4. L'écriture

1. Expliquer aux apprenants comment écrire la lettre du jour – minuscule et majuscule.
2. Demander aux apprenants de pratiquer en écrivant en l'air avec le doigt.
3. Demander aux apprenants de pratiquer dans leur cahier/ sur leur ardoise.
4. Les apprenants qui finissent vite peuvent essayer d'écrire l'un des mots-images.

Plan de lecture du texte

1. L'enseignant lit **tout le texte aux** apprenants.
2. L'enseignant lit le texte **ensemble avec tous** les apprenants.
3. L'enseignant lit le texte **avec quelques apprenants individuellement**, un à un.
4. Quelques apprenants lisent **individuellement seuls**, un à un.
5. L'enseignant lit le texte **ensemble avec tous** les apprenants.

Important à noter !

Aux **étapes 2, 3 et 5**, l'enseignant lit toujours **en même temps que** les apprenants. Les apprenants ne devraient **PAS répéter** après l'enseignant.

À **l'étape 4**, si un apprenant rencontre des difficultés, l'enseignant relit la phrase avec l'apprenant.

Aux **étapes 3 et 4**, il s'agit de **volontaires** parmi les apprenants, pas d'apprenants désignés par l'enseignant.

Bærmê gaba gəlê librê dâ alpabe :

Unê librê dâ alpabe dâ ka di dara gəlê mani nê i ta di :

- letər baa baa dâ nê alpabe ənda sumdâ me 'waga dâra me ca
- letər baa baa da gə jangə dâ dwe me dâ geche me man mo
- dâbê gə dodê da ba i 'yaŋa gənê gwale mən duwa
- ba dâ asang i əsay jele ha əsay abe
- letər ba da 'waga dâra nəm jiga
- gəlê letər janga dâra

Bag da ur i cwara gaba yara letər me mo kle me pəras bani dâ dâ yaradâ pi do.

1 Mani nê nê mo me mani dundêrêgə me day

1. Gəlê letər ba ba sumdâ me 'waga dâra me. Janga letər ya *A a* me tablowê me ur dine ba gunê letər ba ba sumdâ me 'waga dâra me ca.
2. Ur dine ba yarna mani dundêrêgə ba ba me ba wayna mani nê cendi ba yər me ca.
3. Gəlgə mo gə dodê dundi gəndədêlê ba ba, asə mo di daa me waygə dine di gə yarna me gə asna mo di daa ganəm mən.
4. Kal dine nê yab asna mo di.
5. Gu mo mən suməw daa. Ur dine di ba kaŋjina mo gə ta di gə dundi duwa ca me ba asna daa me ca.

6. Alnale dii gəgê bəraa dine di 'wacŋana asa gə mo ba ba do.

7. Jangə mo gə yab managə karton gə bani baniyê me waygə dine ba hana gəlnê mo gə kartonê di daa jaw gaba wudara.

2 Mani nê nê dundi day

1. Waygə dine di managə mê inalê gwo molê da, gə dwayna ladnale. Gu mo di angal me ladle pərang me ca.
2. Gu mo di ba ba dang. Waygə dine di managə gə dwayna letər dâ laba di inalê dəriŋ nê piyê da gə babna əsəragə daa.
3. Mani dundêrêgə ba ba da, ur dine di ga mo duwa nəm i gə letər dâ laba di labaa nəm wun jiga mo.
4. Ur dine di gə gəlnê mani dundêrêgə nê 'waga day nəm bor gə letər dâ laba di me gə 'wagna mo di daa. Əjəm gə metər di asə angal dəma yər kal dine dialna mani nê ta di pad dayê. Woni 'wacna ladê bêdê da, wagêlê.

3 Pras

1. Jangə pras daa tablowê. Asgə dine pras di daa dii sər. Mê asna da gəl mani mo duwê ba ba.
2. Darə bərmê gaba asa mani ladle, mani nê 2 ha 5.
3. Kaŋja gə letər: Ur dine di i mo gə woy managə pras dwaŋəlê me u letər də laba pi mo. Gəlgə dine mo gə ta di managə pras dwaŋəlê.
4. Letər də geche: Waygə dine di letər də geche da gə jandə diyê gə gənəŋ gə nê pras dəralê labaa gun sumuwê me ciri sumdə lê me ca. Letər də wor pad da gə jangə i də dine. Gəlgə letər də geche janga dərə.
5. Dəbê gə dodə: Gəlgə dine dara dəbê gə dodê da i 'yaŋa gənê pras dərə. Gəlgə dəbê gə dodə di.
6. Kaŋja gə mo kle : Waygə dine gə kaŋjina mo kle gə managə mani dunderêgəlê gə inalê daa pras lê. Gə kaŋjəna gə mo gə kartonê ta di.
7. Asə mo di daa dan gə nê dine.

4 Giyê gə janga

1. Gəlgə dine letər dərway daa gə jangə i man mo, letər də dwe dome də geche me siŋ.
2. Waygə dine di gə jangəna letər di gə dunderêgə daa pəgəŋ.
3. Waygə dine di gə jangəna kaye dayê me arduwas dayê me ca.
4. Dine nê jangəna 'yaŋna da, gə gərsənə janga gə mo gə ta di.

Bərmê gaba asa mani

1. Metər asgə dine maana daa pad.
2. Metər asə maana daa day gə nê dine mən mən.
3. Metər asə maana day gə nê dine nê yab daa mən mən.
4. Dine nê yab asə məndagə mən mən.
5. Metər asə maana daa day gə nê dine mən pad.

Gwale gə lade gaba gama dəmê !

Managə nimro gə 2, 3 me 5 me da metər asə i daygə nê dine mən mən. Dine nem asa metər tarwê bəddê.

Managə nimro gə 4 da dwe gə 'ywana wamani da metər asə gandəw daa mən.

Nimro gə 3 me 4 me da i dwe gə dərêw ur do me asə səŋ, metər biyəw bəddê.

Chibne–Dəmas dware də 1

Swana kalangalna librə də alpabet bəddə do!

Janga

- Jê habda gə pii labaa dagna də pii də mê ha aladə di daa tablowê me waygə dine di jangəna 'wana ja mən daa pat managə arwas dayê.
- Ha dwaregə lə yərle.
- Managə mē yarna mwom da waygə gə meyandəna bam me gəalna də dāng.

Lendi:

Mardi:

Mekredi:

Jodi:

Bandradi:

Asa

Lendi (wala gə wala bərmê inalê): Asa gə mani dundrêgə.

Mardi:

- Jangə dine sumdêgə ba ba managə kartonê dome hane kulê sən.
- Waygə gə swana daa mən mən gunə sumdêgə.
- Metər gəlgə dine di karton gaba sumi mən mən me asə mani nê ilê dwaliqê ba ba. Anji 'yaw dwe karton duwa gə suməw lə ba ba.
- Dwe gə woy woy gəlgə kwandaw karte duwa.
- Layna karte di daa dara sanga.

Mekredi: 'Wacna gə sum dəma

- Gəlgə dine karton gaba sumi di ji daa me waygə dine ji ba hane ib.
- Jangə dine nê ji sumdêgə daa tablowê. (Hawuŋ daa ladle.)
- Waygə dine di hane mən mən kanjəna sumdêgə day.
- Alna yande gə karte də wor ta di gə dine di.

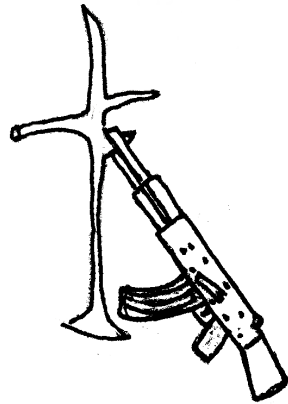
Jodi: Cwarnaalna mani nê ta di bi wala gə 3 me 4 me.

Bandradi me: Cwarnaalna mani nê ta di bi wala gə 3 me 4 me.

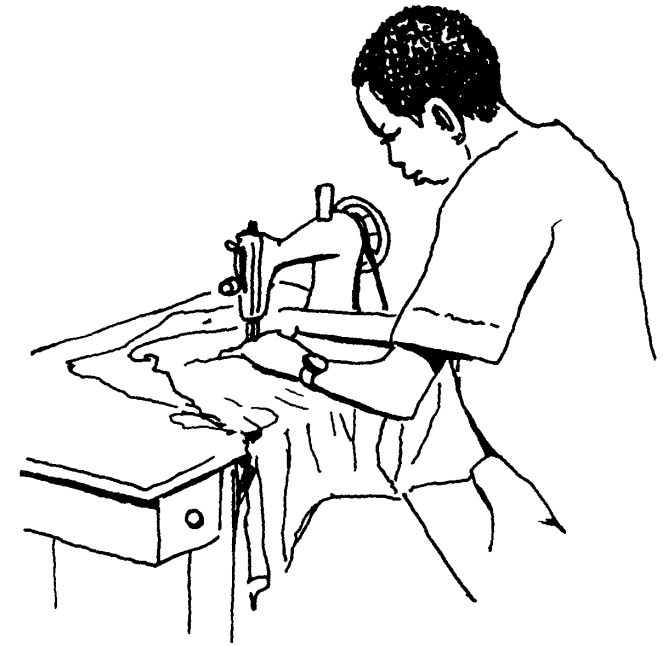
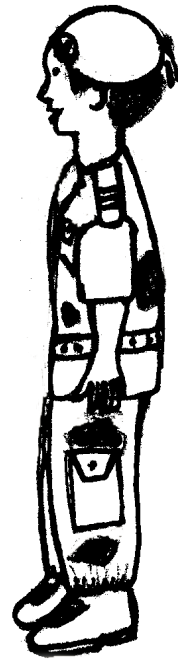
A a

abe

asəngar

aba busê

A a

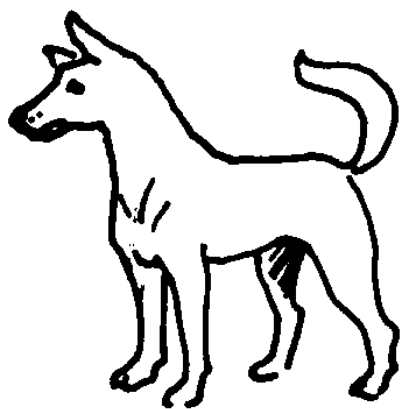
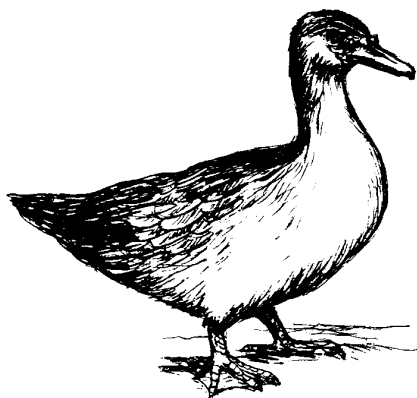

aba urê

ardəwas

A a

Mo gə wee me u letər «a» dərêṅ nê piyê
mo ?

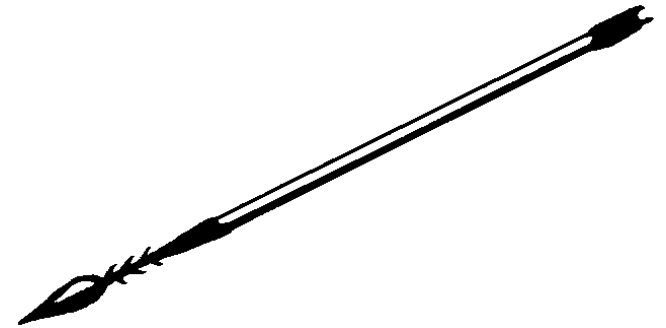
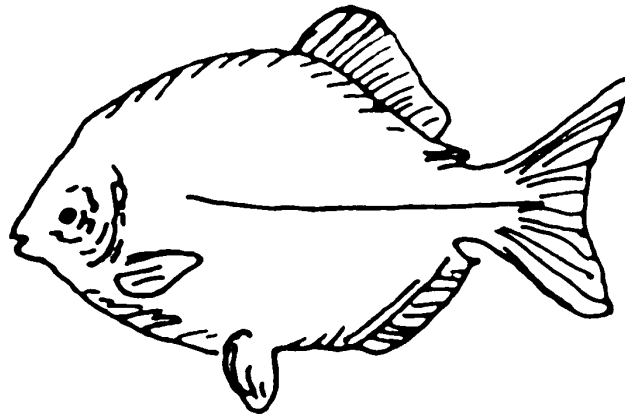
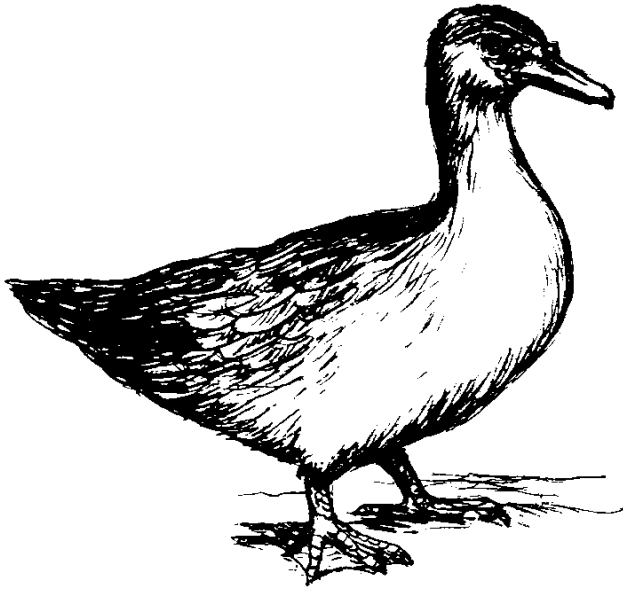

asa, aja, awa, awra, aban, acṅa, aliya

Abel u ardəwas ha nem
lekolê. Anji doy aba gəlê.

A a A a A a

M m

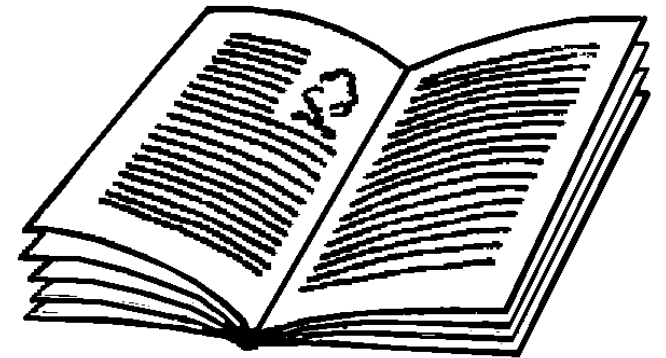
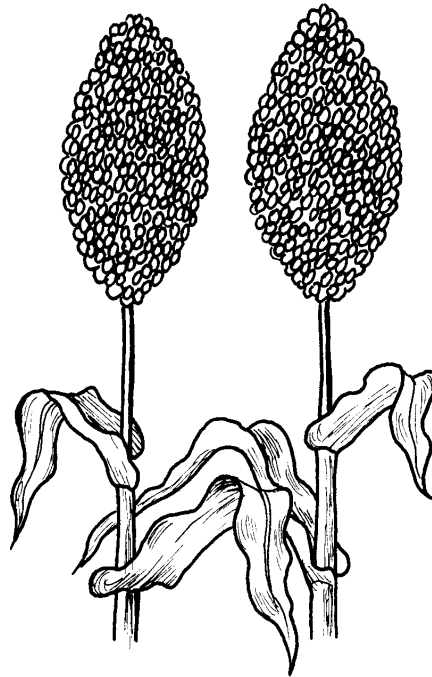

marsa

mwala

male

M m

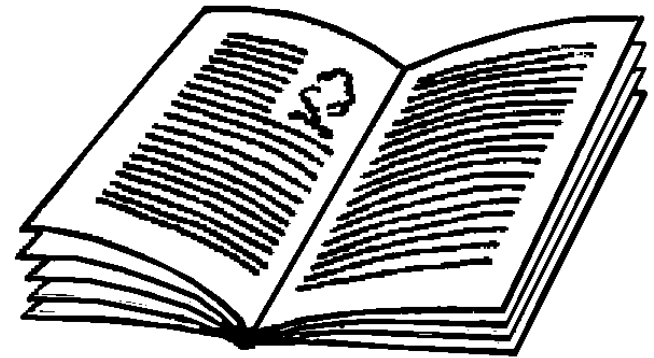
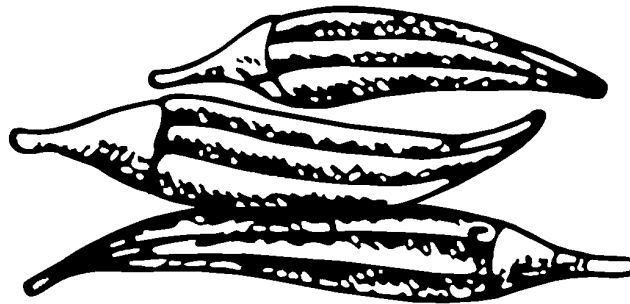
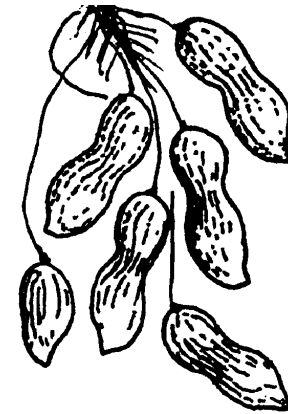
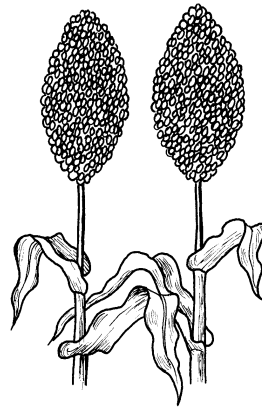
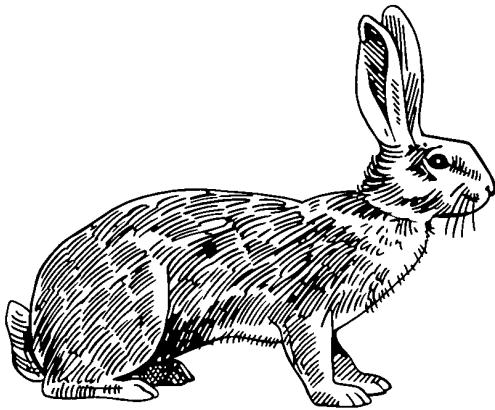

mongo

māy

maktubu

M m Mo gə wee me u letər «m» dərêṅ nê piyê
mo ?

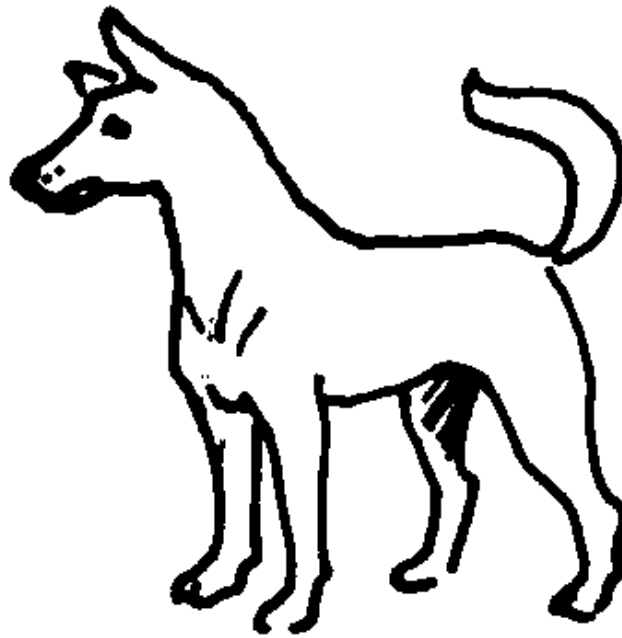
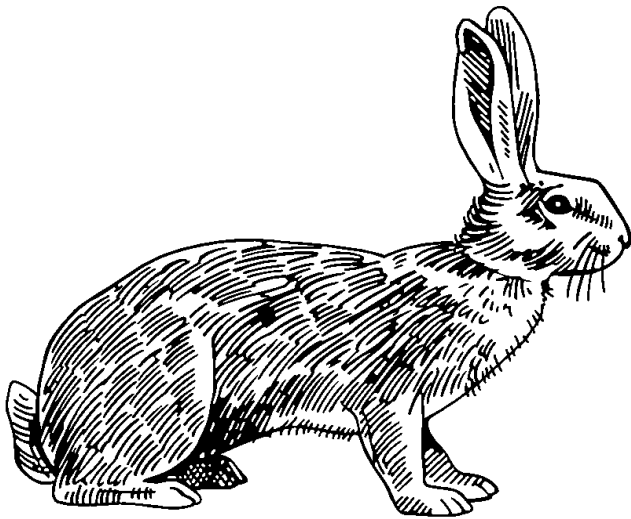
maa, mwala, mindil, malum, malu, Marbage

Abel yêr marsa me yidə
hara madə dêdê. Marsa
mar bam.

M m M m ma

D d

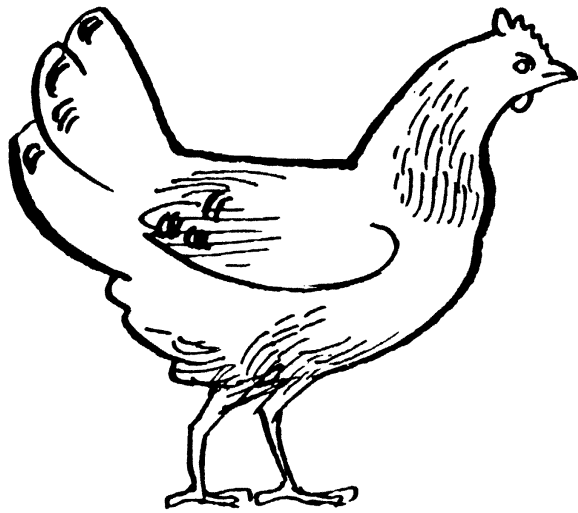

dawre

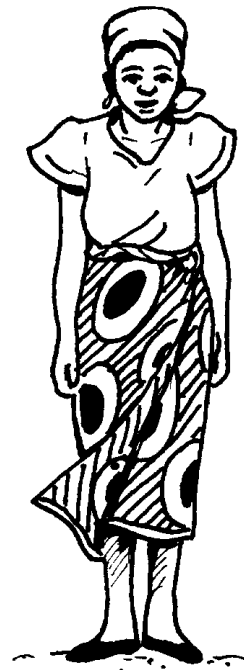
dogdê

duwa

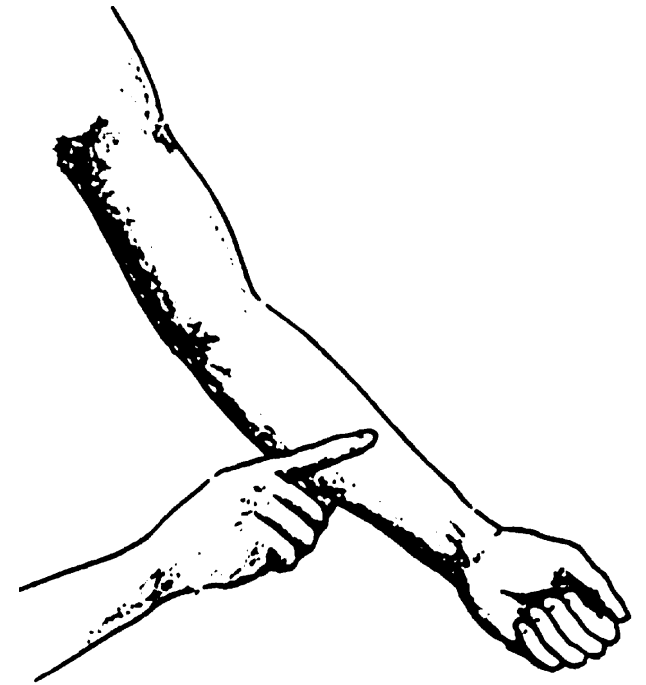
D d

dure

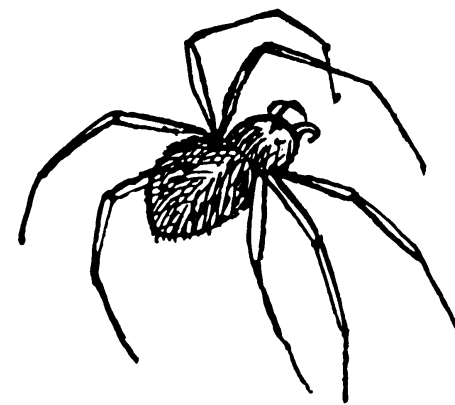
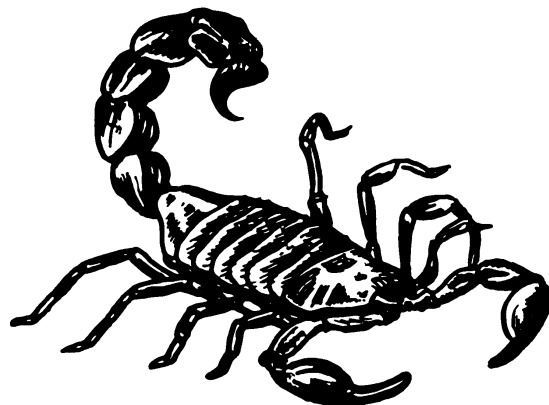
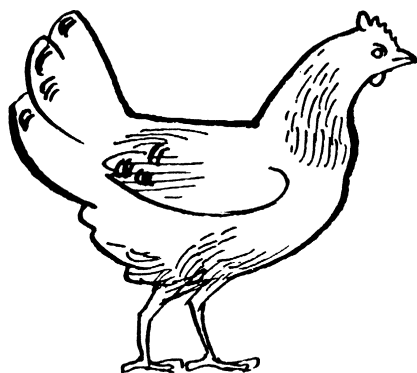
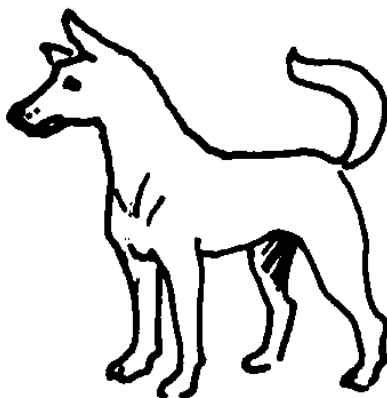
deme

daře

D d

Mo gə wee me u letər «d» dərêṅ nê piyê
mo ?

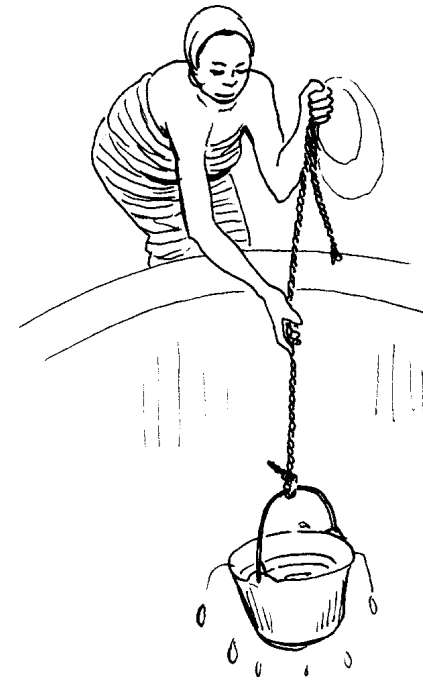
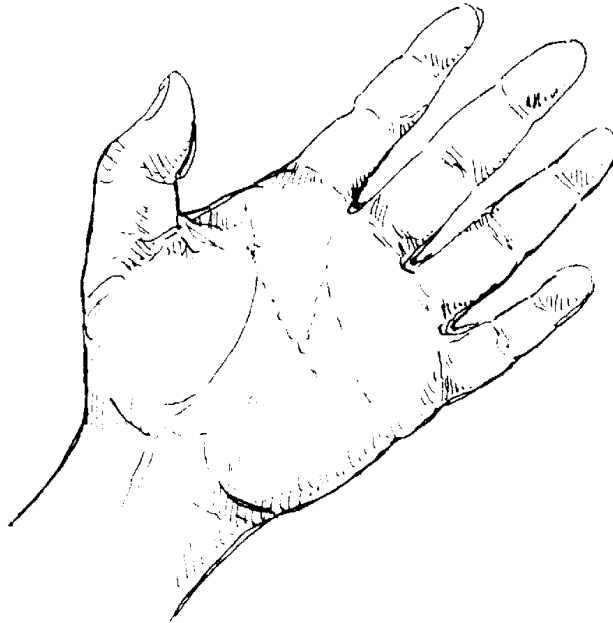
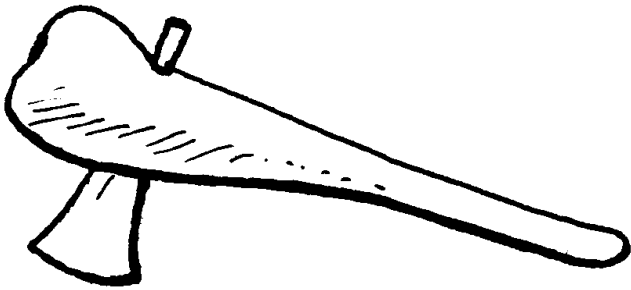

dəga, dine, dele, dəmêṅ, duwa, duru

Dogdê yə dawre me deme
hangdə dawre. Dine
womdə bam.

D d dam da

ᐅ ᐅ

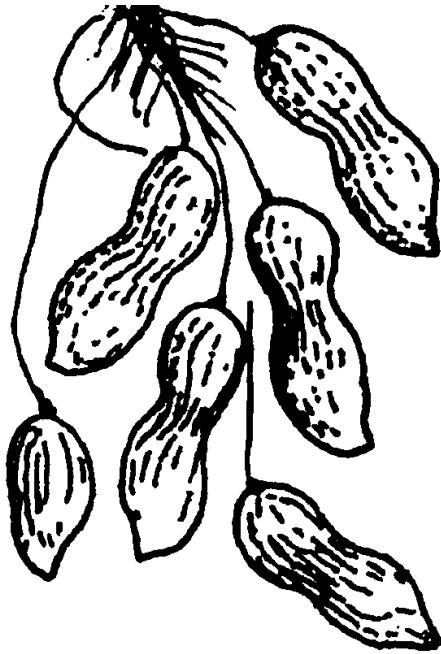

bəgame

əsay

bəla

Ə ə

gəna

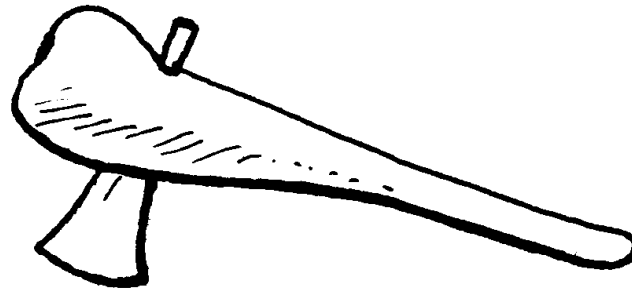
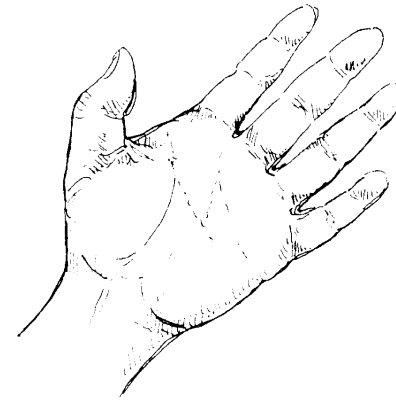
gəbande

dumbə

Ə ə

Mo gə wee me u letər «ə» mo ?

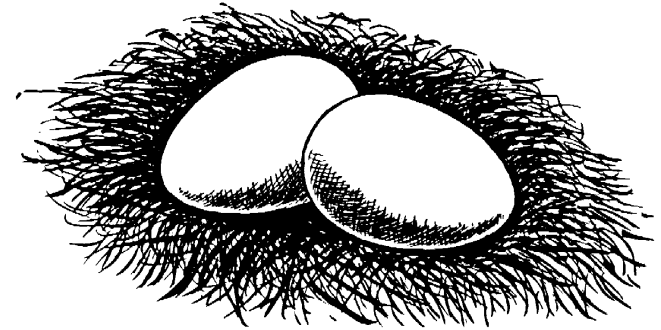
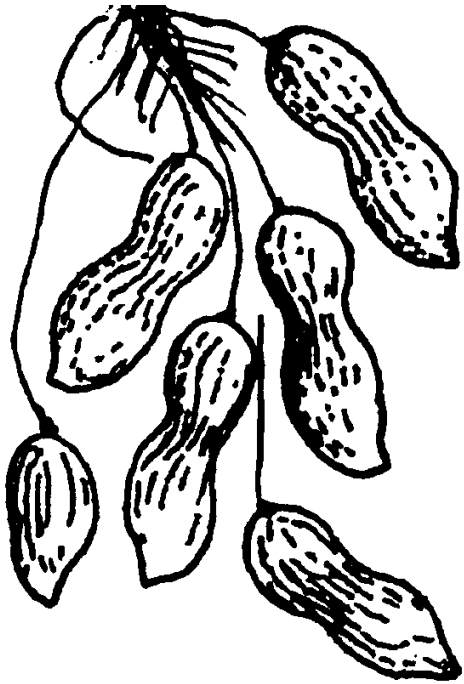
bəlay, bəlmê, əmê, Əmbam, Əsmade, əjaga

Əmbam u bəgame ha nəm
bam. Me tandi ajə dumbə
me bəgame a bam.

Ə ə dəp m əm

G g

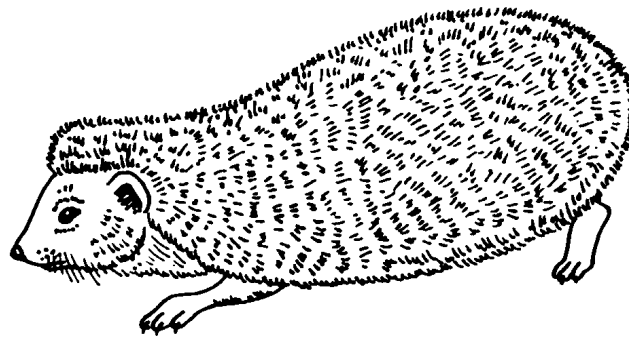
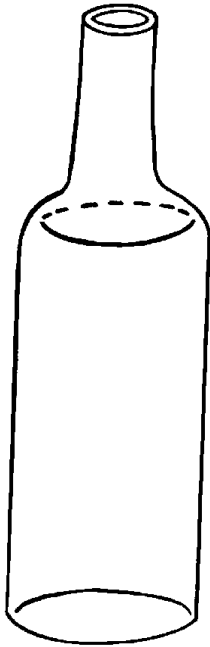

gəna

gine

gasa

G g

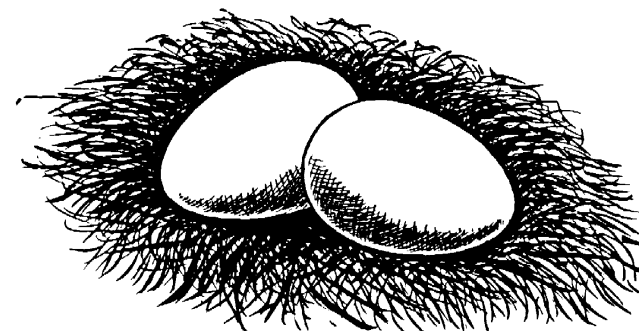
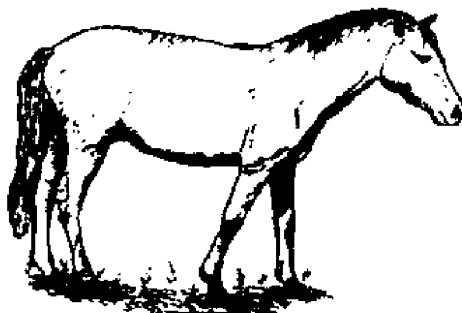
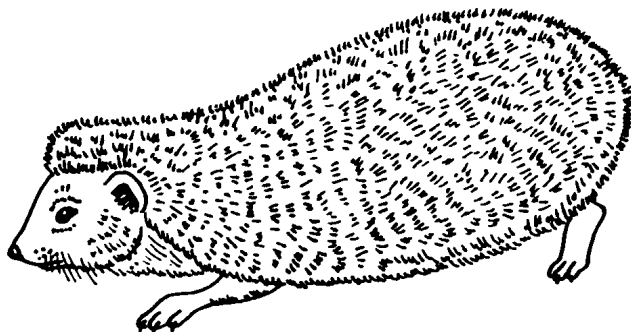
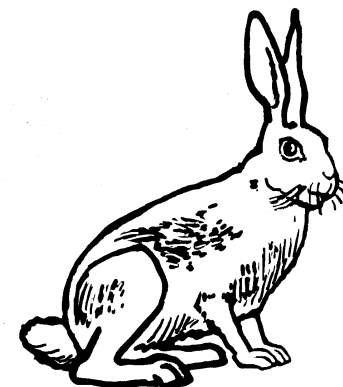
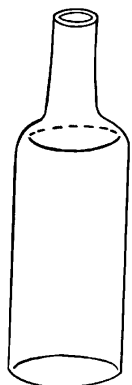
gasasa

gəbdiŋ

gaṛu

G g

Mo gə wee me u letər «g» dərêṅ nê piyê
mo ?

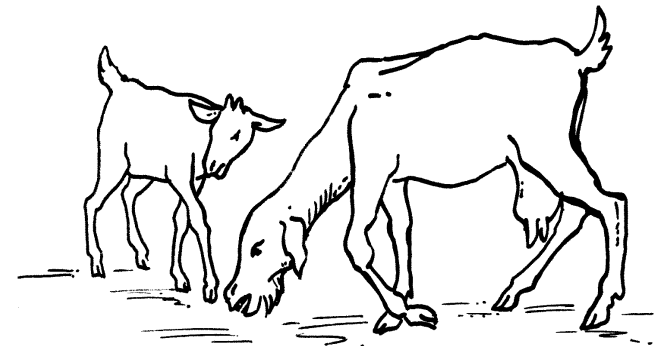
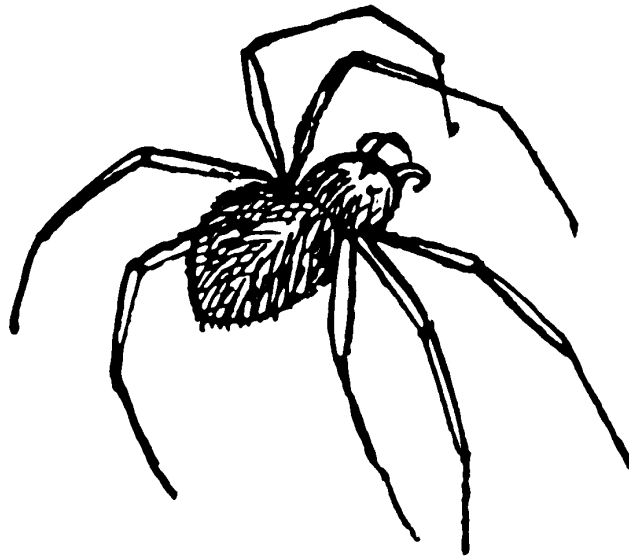

gəla, gage, gare, gama, gubə, gura

Gə magdə ɡaɾu daa dara
gale. Yande da, ɡaɾu yə
naŋe.

G g ɡam ɡa

B b

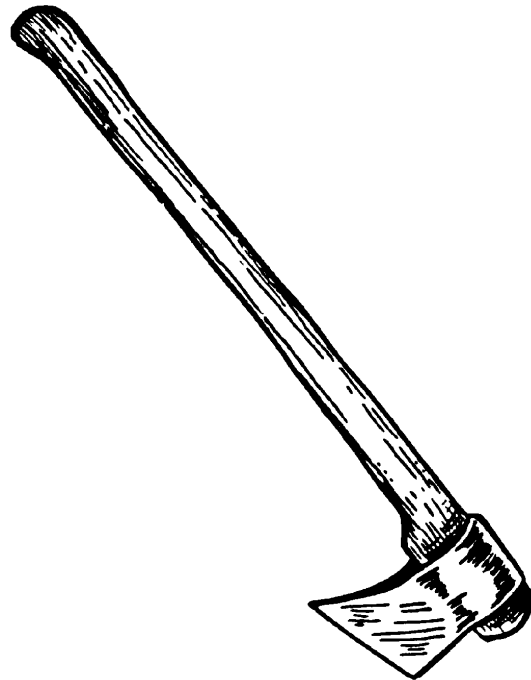
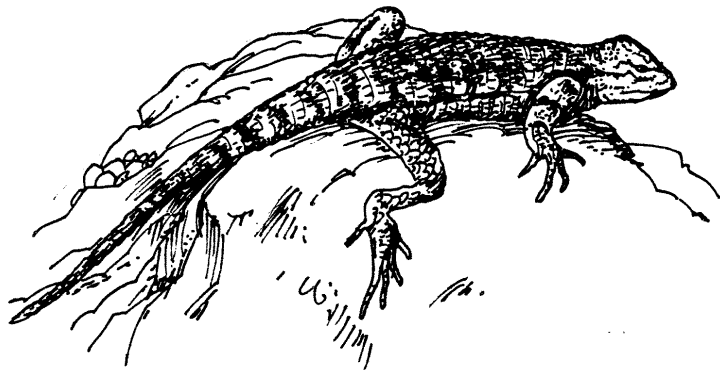

badu

bababge

bage

B b

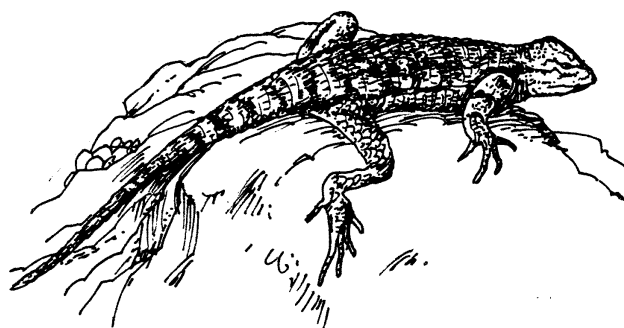
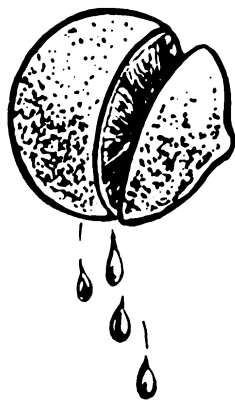
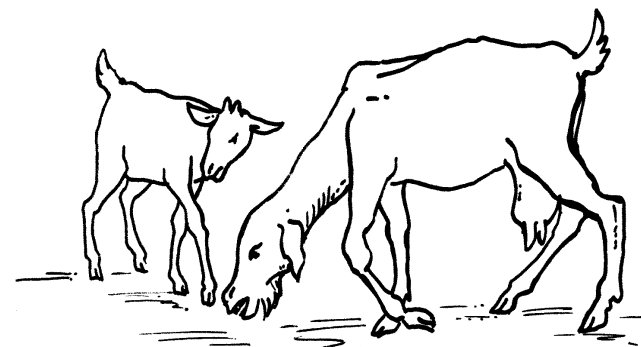
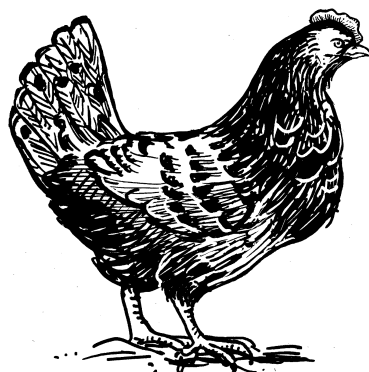
badəkolbê

bas

bəlmê

B b

Mo gə wee me u letər «b» dərêṅ nê piyê
mo ?

bage, bam, bəlêw, bare, Bame, Baw, bamulgə

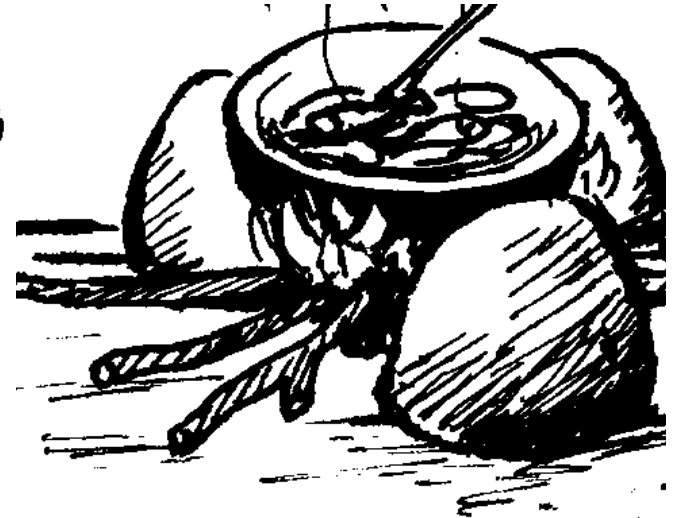
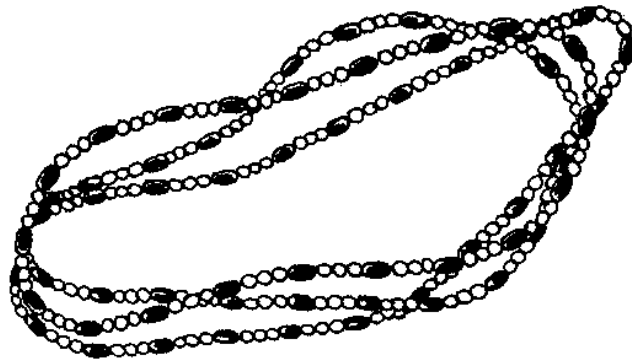

Badbə ha bam me aŋji yə

bəlêw manage dagalê.

B b bəm ba

N n

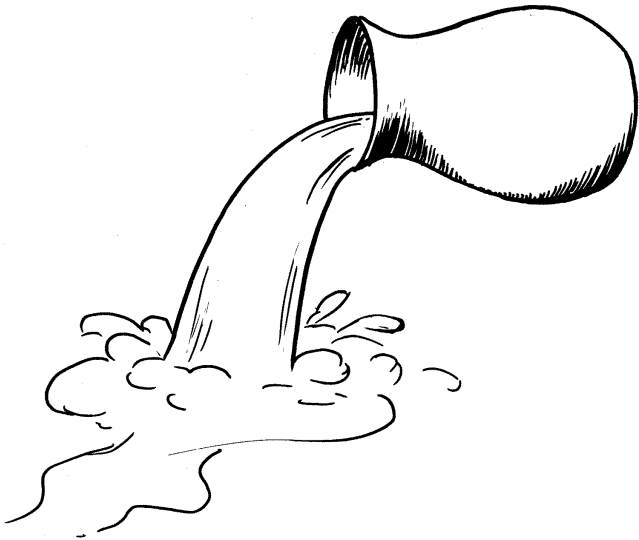

namde

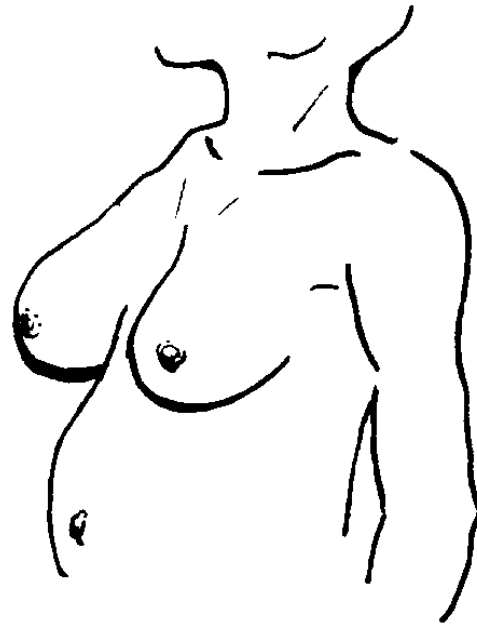
nəŋe

nungdi

N n

nimi

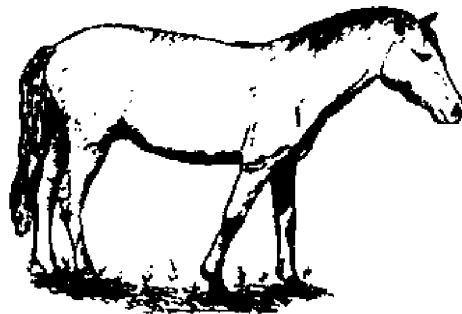
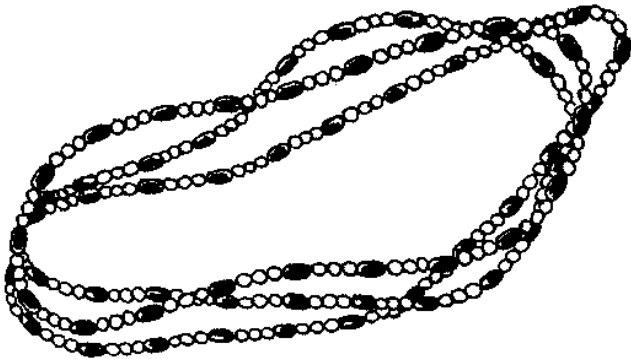
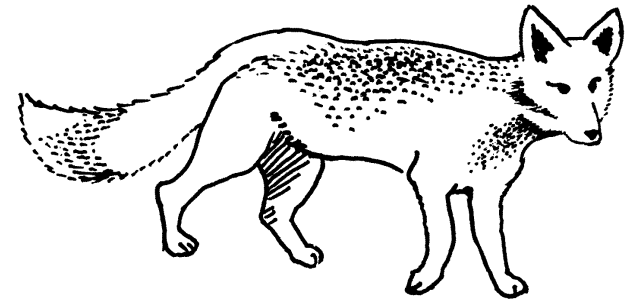
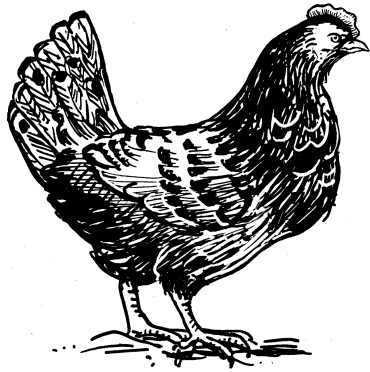
naje

nuliṅ

N n

Mo gə wee me u letər «n» dərêṅ nê piyê
mo ?

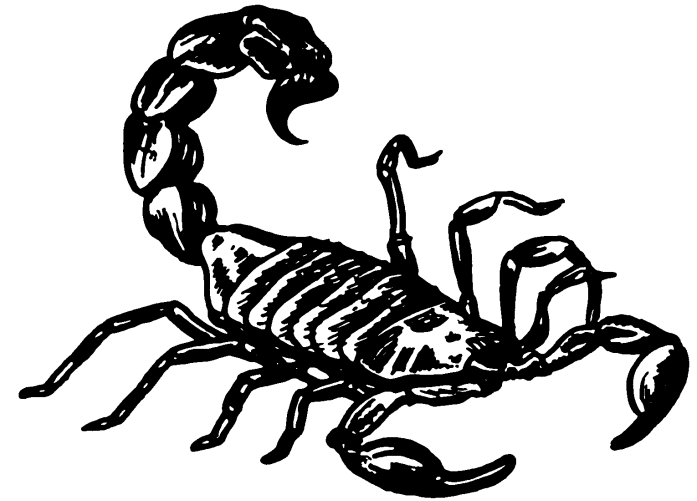
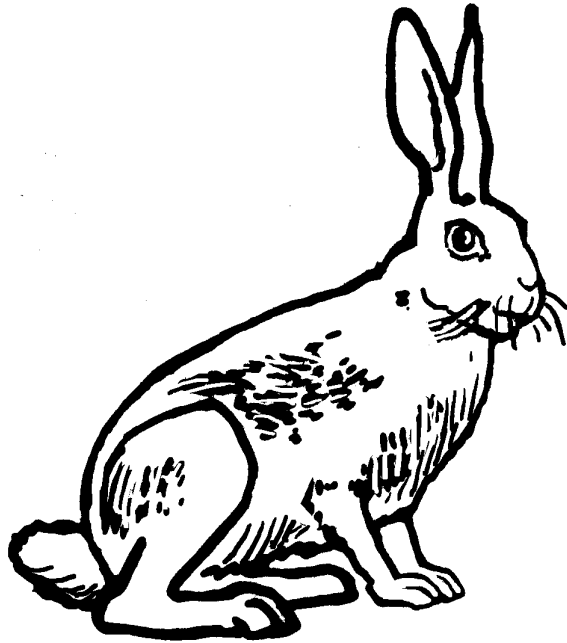

naga, nəm, nala, nem, Naniyê

Namde yibə goche nimiryê.
Də mən hara gə goche
wudə Nemne.

N n namde

R r

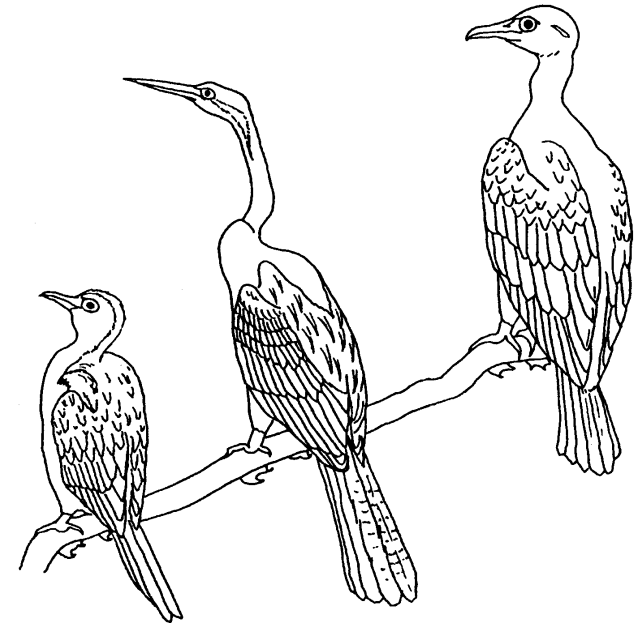
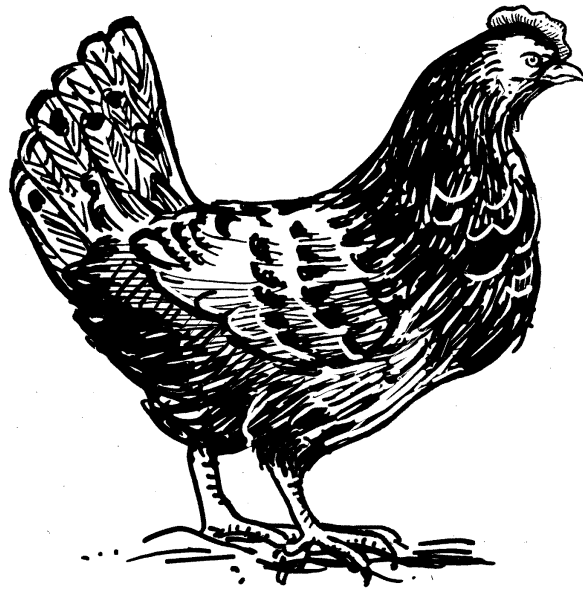
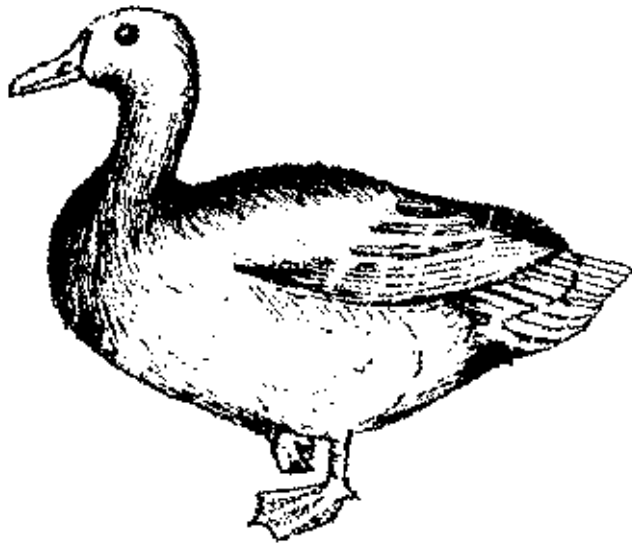

debre

dawre

dorni

R r

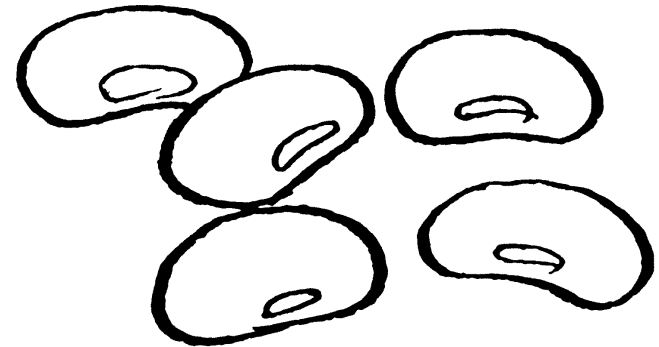
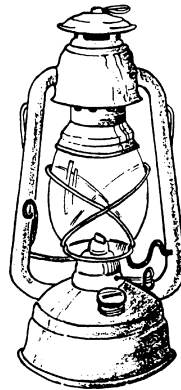
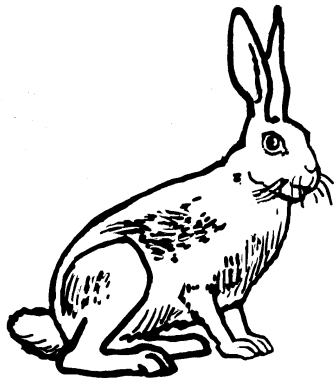
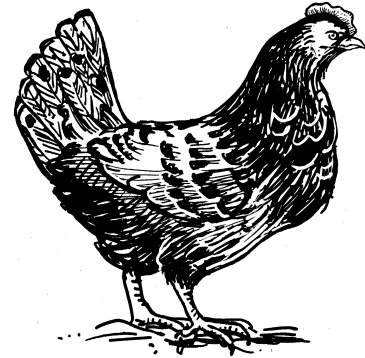
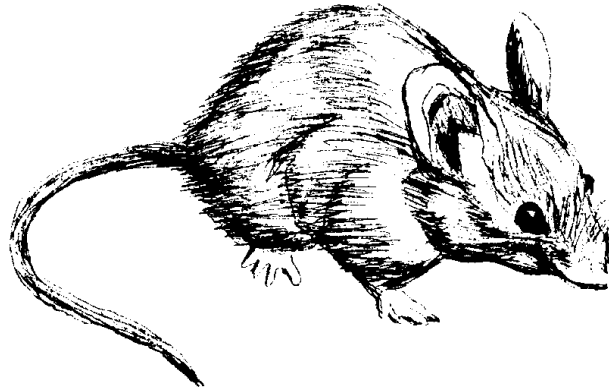
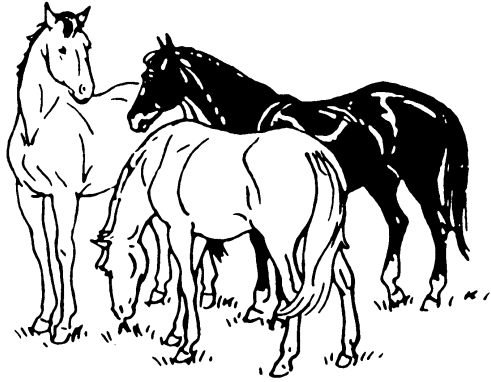
marsa

dure

dirbi

R r

Mo gə wee me u letər «r» mo ?

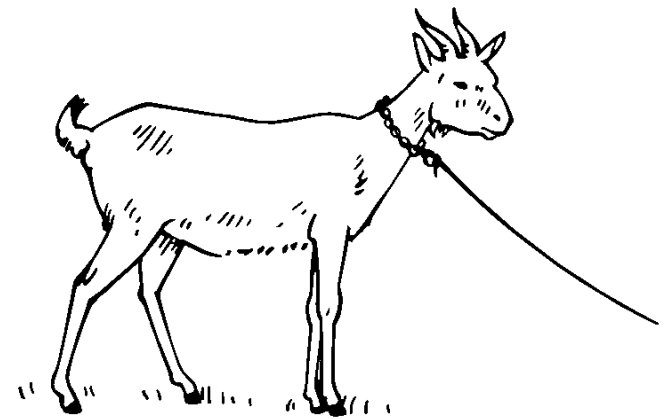
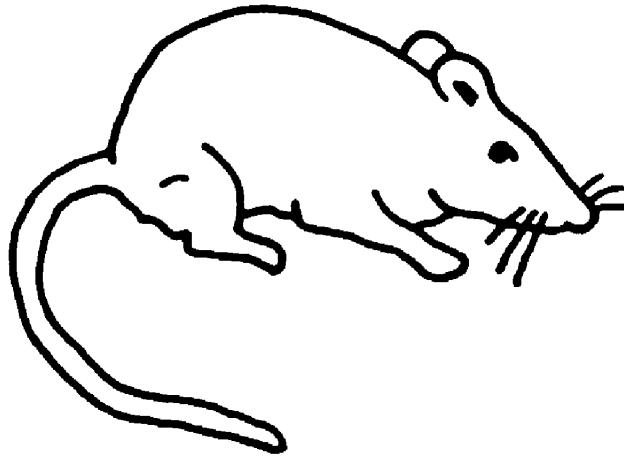
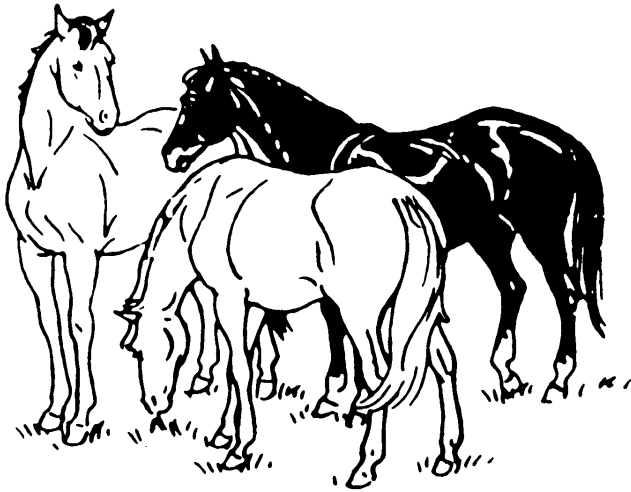
more, marje, dara, gər, dorni, ara

More ajə dorni gə habda
dara ba marna bam.

R r mar ar

E e

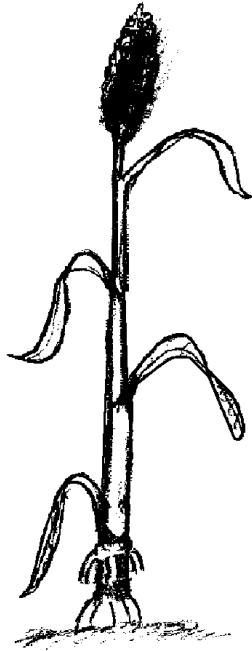

leme

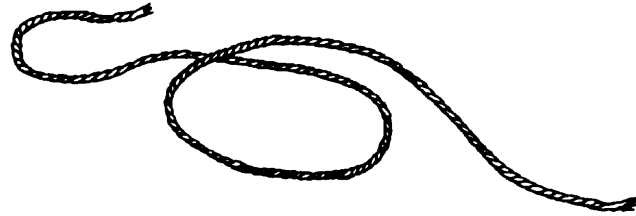
debre

cange

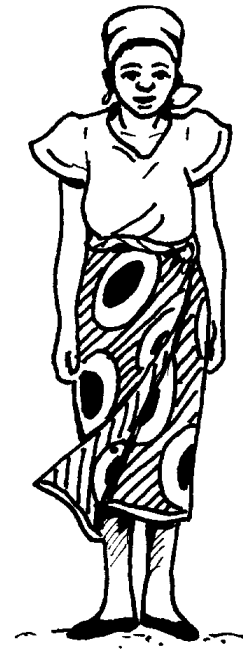
E e

jele

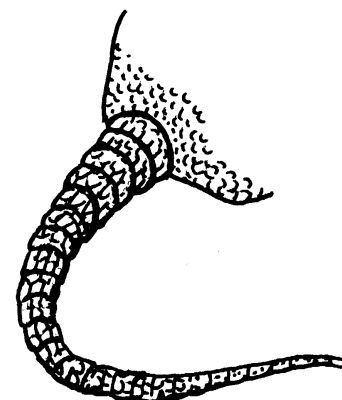
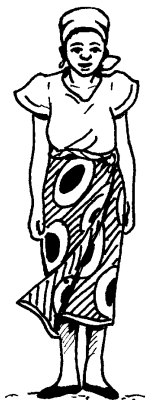
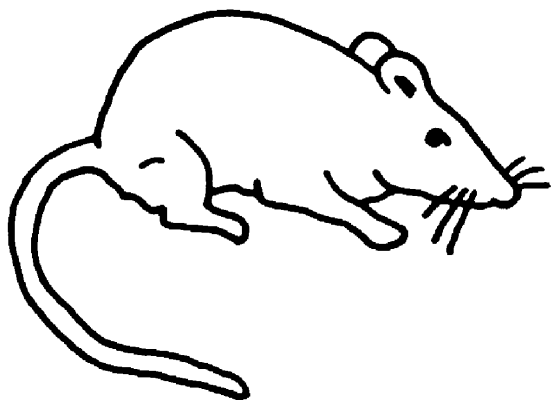
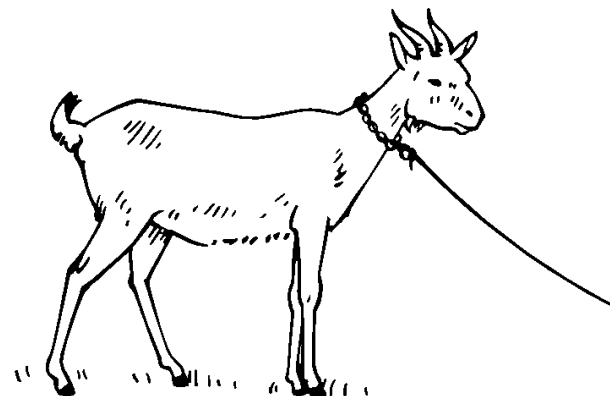
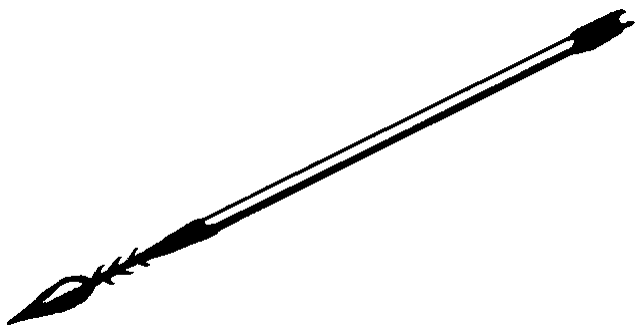
sade

deme

E e

Mo gə wee me u letər «e» mo ?

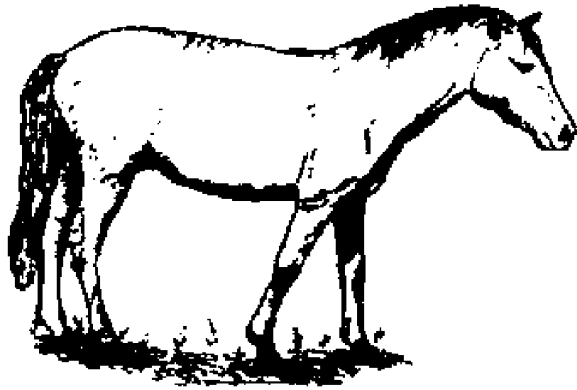

habde, gere, sade, barge, bəgame

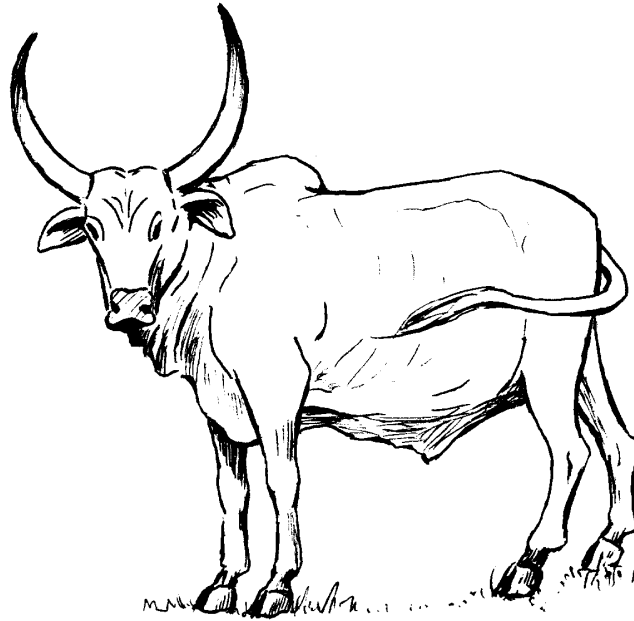
Made sabə jele bogə labje
bədêgəlê. Cendi wom jele
bam.

E e me gere

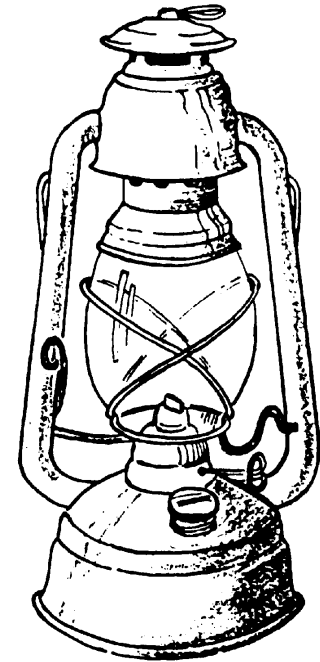
L I

lama

labe

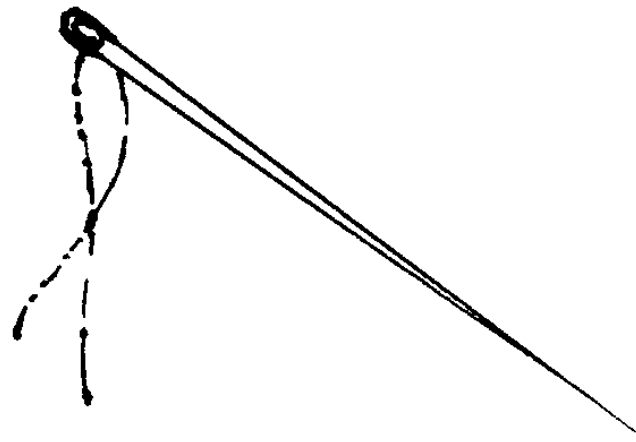

lamba

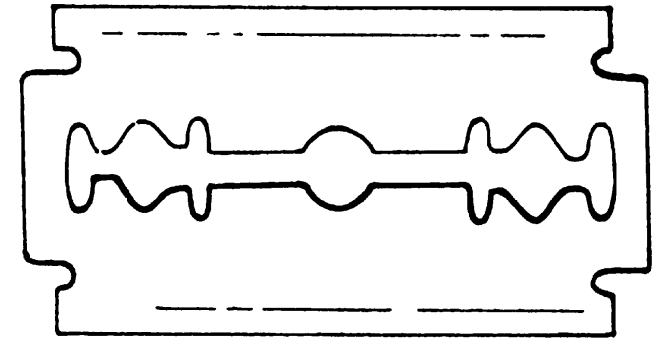
LI

lamên

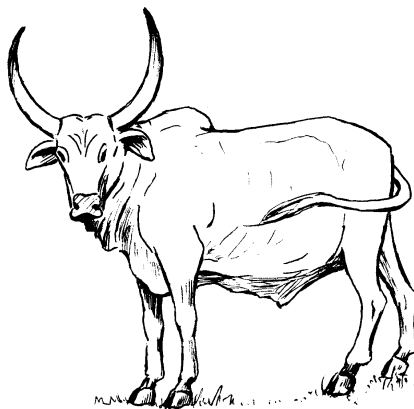
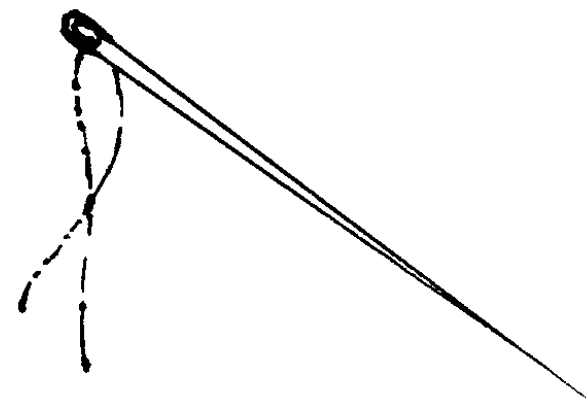
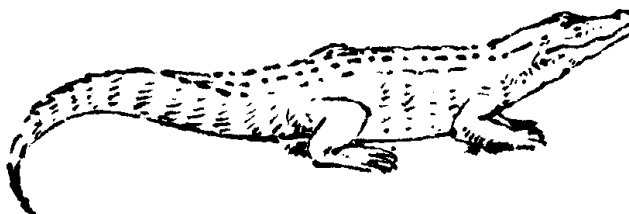
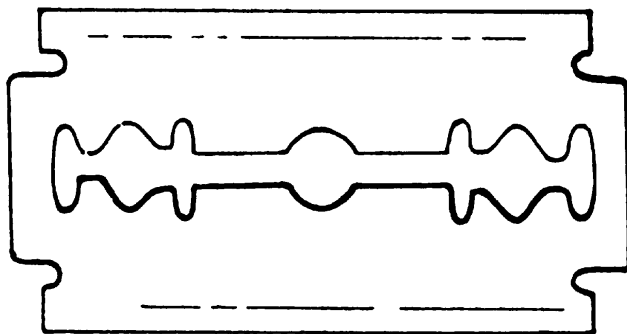
libara

lajəwar

L I

Mo gə wee me u letər «l» dərêṅ nê piyê
mo ?

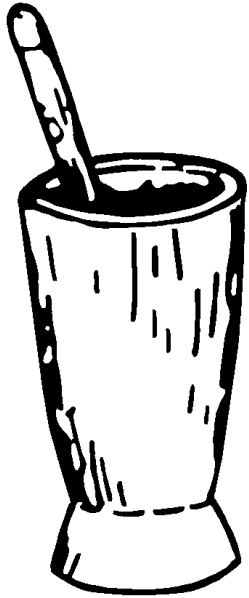
laba, bəla, lam, mal, Ladagê

Ladəgə lam duwa kulê,
tandi ilgə sale.

Li bəla leme

I i

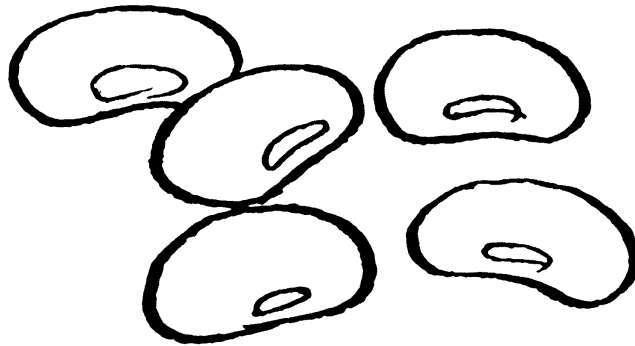
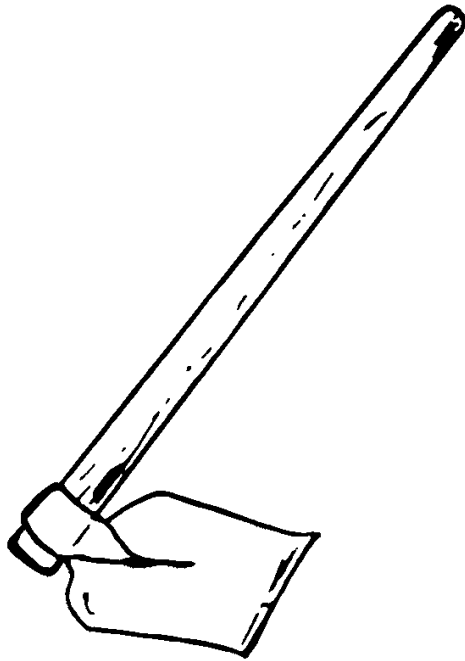

gine

dii

ciri

I i

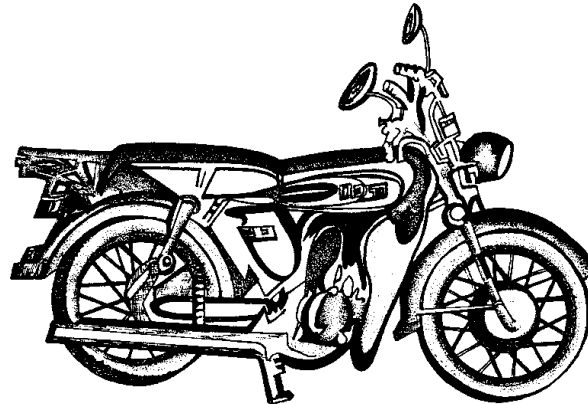
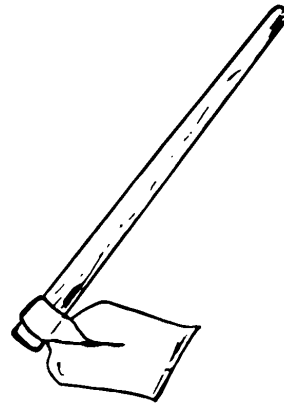
miri

jiri

bili

I i

Mo gə wee me u letər «i» mo ?

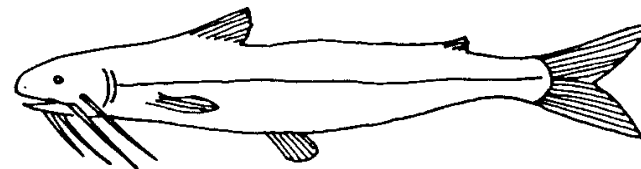
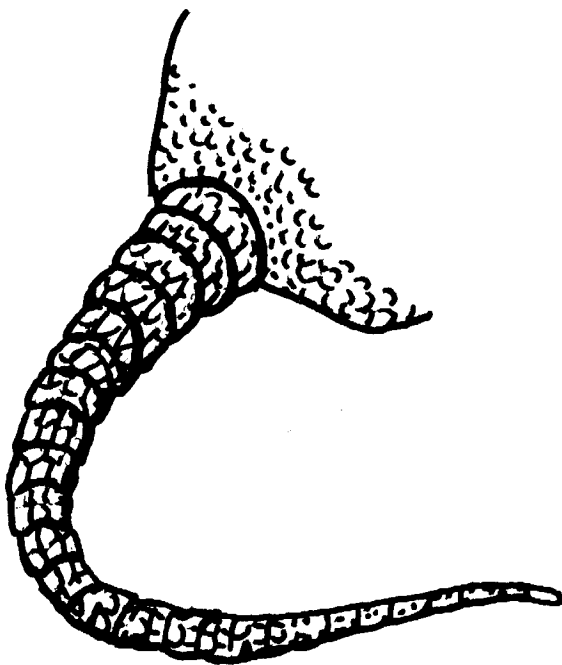
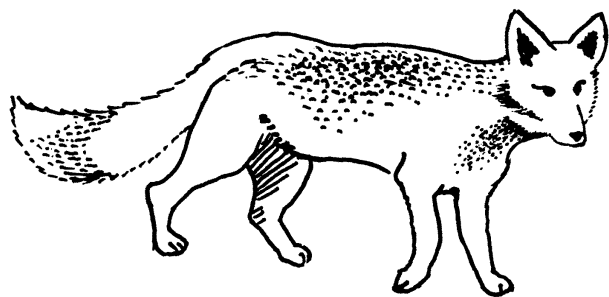

diri, ilê, sumi, dundi, Iwiyê

Iwiyê u miri ha yiga gə jiri
bam.

I i b i l g ə

W w

wuṅəṅ

wudəṅ

wanjile

Ww

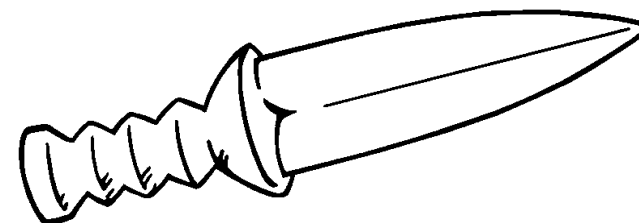
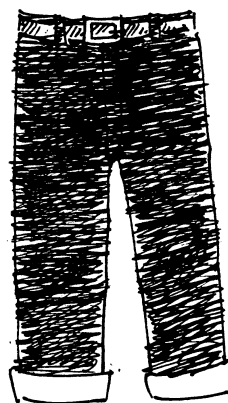
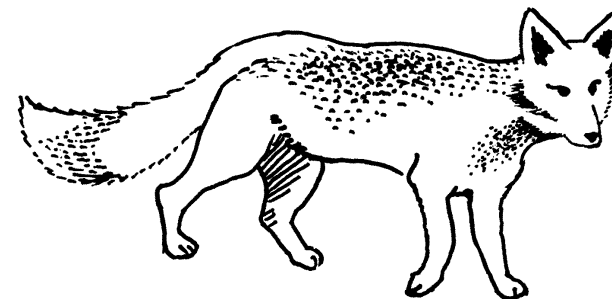
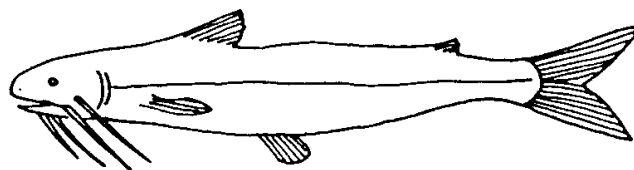
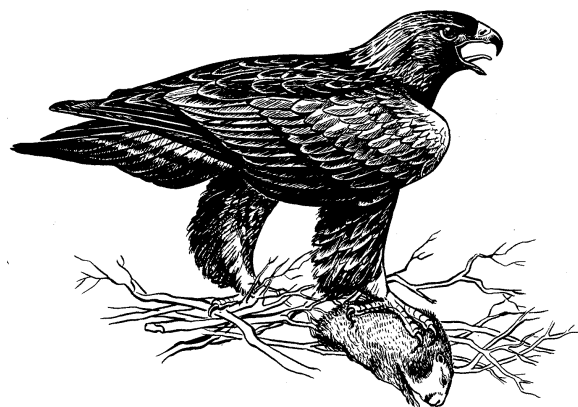
wusad

gwara

kâw

W w

Mo gə wee me u letər «w» dərêṅ nê
piyê mo ?

wala, wama, wiya, Womêgê, gaw

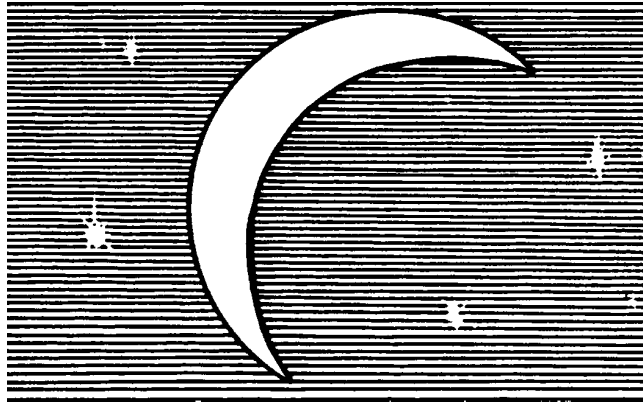
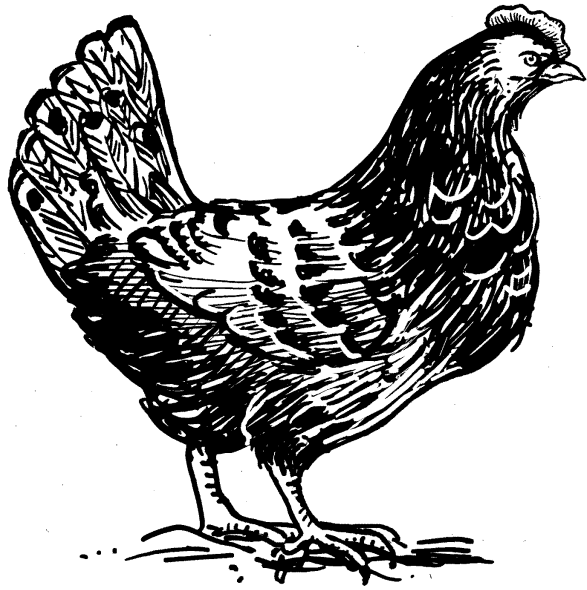

Womêgê waa kêw woməw

bam. An̄ji wi əsêw bam.

Ww wa wi wee

U u

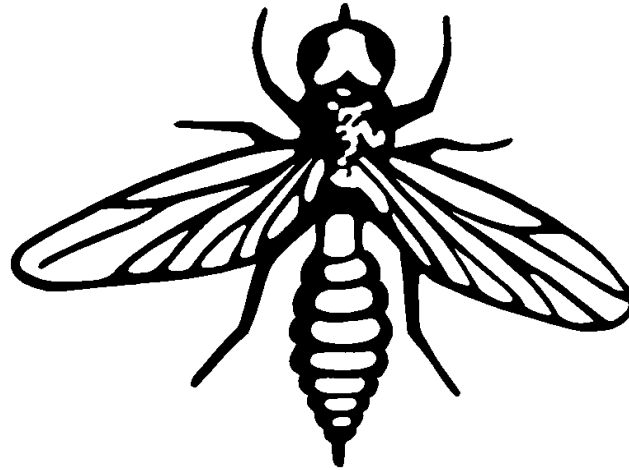
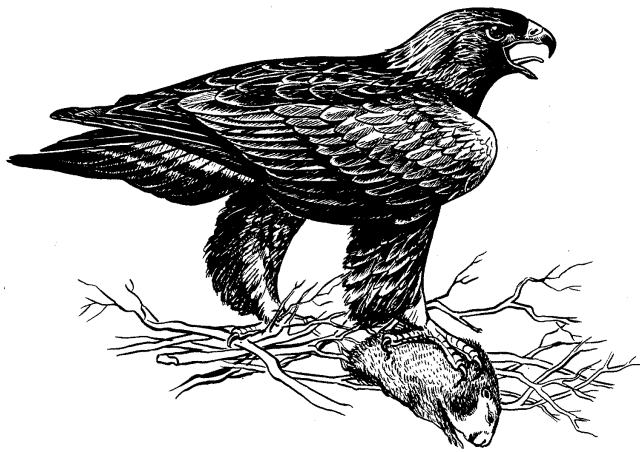

dure

duru

kulê

U u

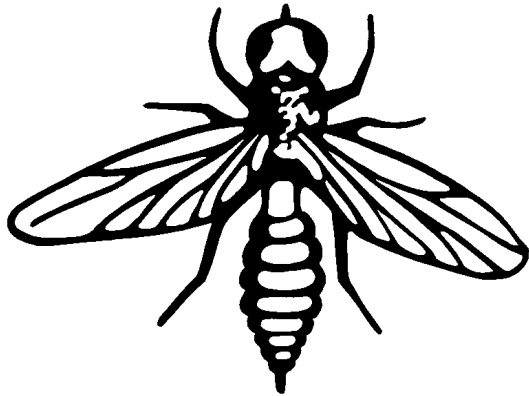
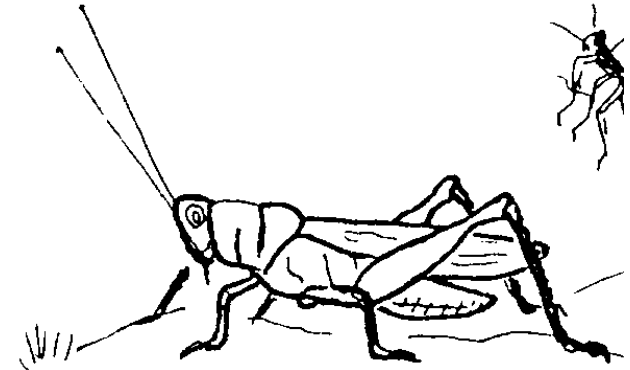
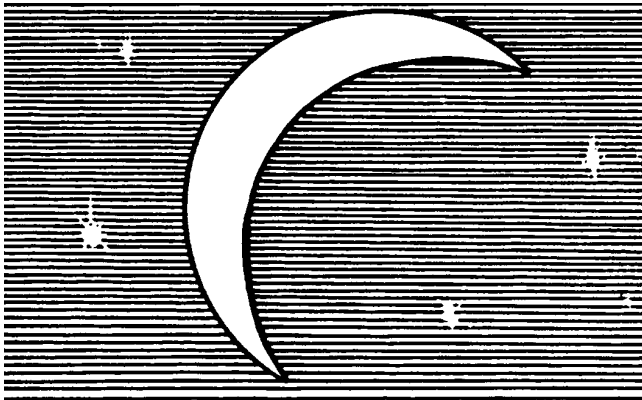
dugəri

dumbə

kudəŋ

U u

Mo gə wee me u letər «u» mo ?

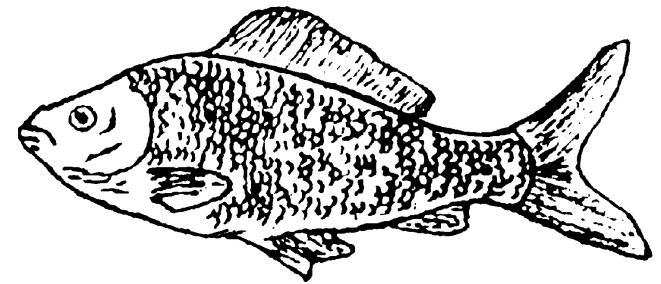

urê, urni, ulê, Urnə, Urman, unê

Urnə lay habde ulgə bam
duwalê. Anji u kabni asə
duwalê.

U u ur ul

O o

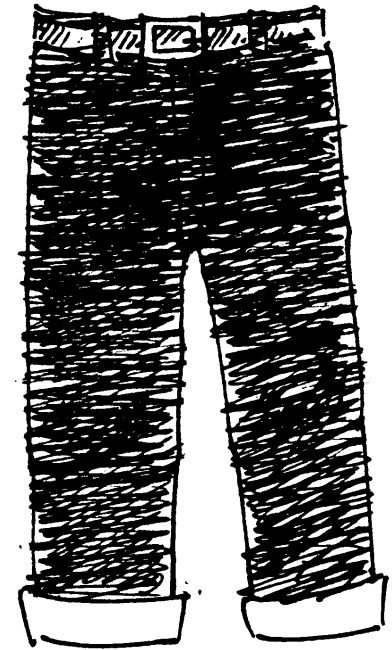
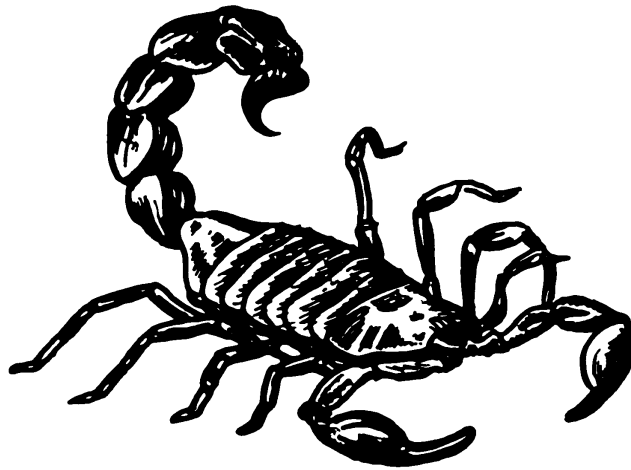
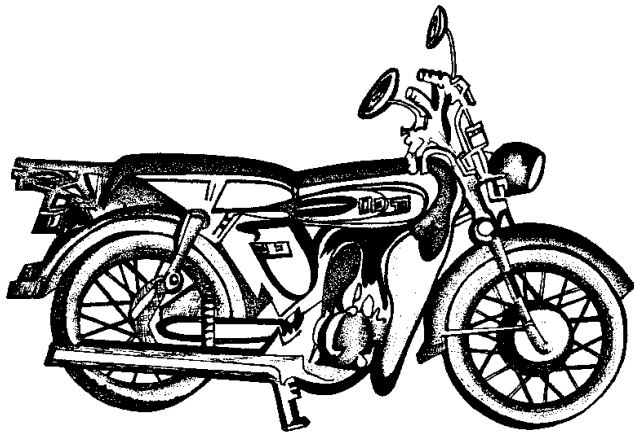

more

solge

doche

O o

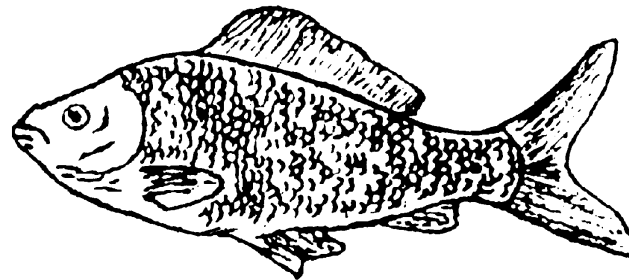
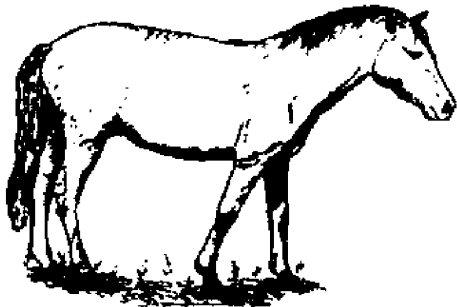
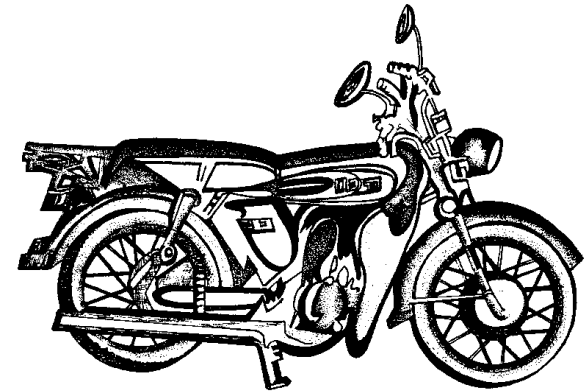
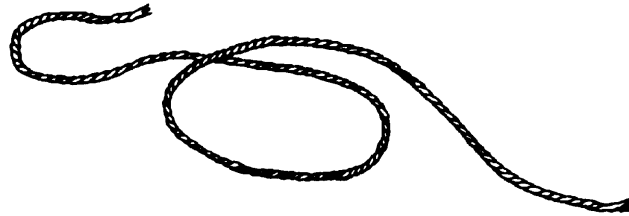
moto

dorni

pantâlon

O o

Mo gə wee me u letər «o» mo ?

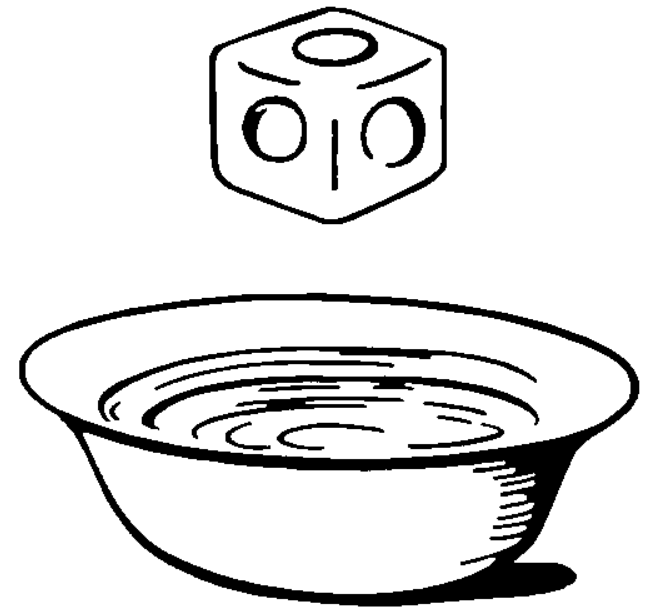
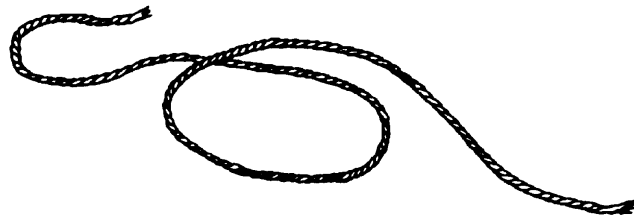
dorni, borgə, hoy, sodə, solbê

Womêgê dar borgə solbê
dədêgəlê dara more ba
yarna.

O o bo dorni

S s

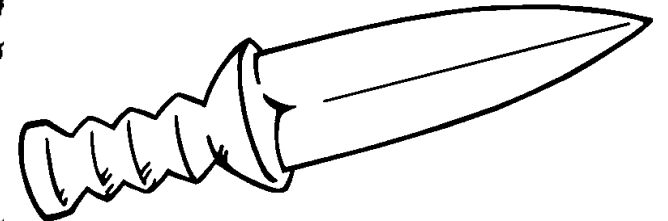
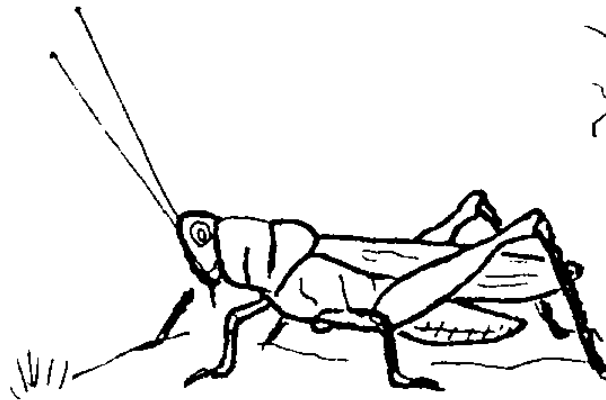
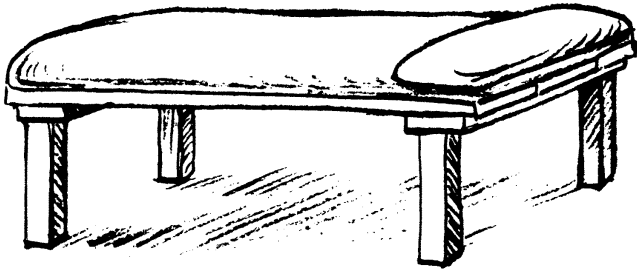

solge

sade

sabən

S s

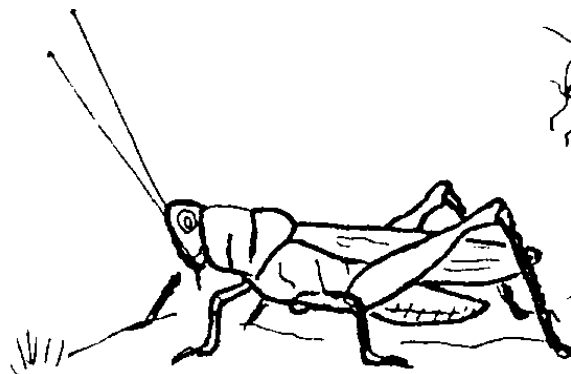
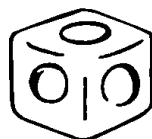
solbê

səba

sugnê

S s

Mo gə wee me u letər «s» dərêṅ nê piyê
mo ?

sawe, sawa, sama, same, sala, sale

Samadi asə sabən managə
gəsa dəwê. Anji wi sugnê
bam.

S s sam so

	a	b	c	d	e	f	g	
	h	i	j	k	l	m	n	o
	p	q	r	s	t	u	v	w
	x	y	z					

